

Примаченко О. А.,

канд.економ.наук,
доцент кафедри обліку
підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Аналіз формування облікової політики підприємств дозволив встановити, що в сучасних умовах процесу її формування приділяється недостатня увага як з боку працівників бухгалтерської служби, так і з боку власників та керівників підприємства.

Під час розробки облікової політики слід враховувати вимоги до якісних характеристик бухгалтерського обліку та фінансової звітності, викладені в розділі III пп.1-16 НП(С)БО 1, методи та процедури, передбачені іншими П(С)БО, норми й нормативи, встановлені законодавчими актами України.

Важливою складовою облікової політики є її теоретичний елемент, який включає поряд з аналізом законодавчих актів, наукових положень, конструювання підсистем обліку, а також визначення теоретичних основ бухгалтерського обліку, положення та нормативні акти з питань організації обліку в Україні — дослідження основних принципів облікової політики.

Принципами облікової політики є правила, які використовуються при виборі методів і способів вимірювання, оцінки та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

В економічній літературі немає єдиного підходу щодо принципів формування облікової політики підприємства. Найчастіше науковці зазначають, що при складанні річної фінансової звітності підприємство повинно дотримуватися таких принципів облікової політики:

- не змінювати протягом року засад облікової політики відображення окремих фактів господарської діяльності та оцінки майна і зобов'язань, виходячи з порядку передбаченого законодавством (можна віднести до принципу послідовності обліку);
- повністю відображати в обліку за звітний рік усі факти господарської діяльності, здійснені у поточному році та результати інвентаризації майна та зобов'язань (можна віднести до принципу повноти висвітлення);

- правильно відносити доходи і витрати до звітного періоду відповідно до рахунків обліку та нормативних документів (можна віднести до принципу нарахування та відповідності доходів і витрат);

- розмежовувати в обліку поточні витрати на виробництво (витрати обігу) і капітальні інвестиції;

- забезпечувати тотожність даних аналітичного і синтетичного обліку та залишків на рахунках обліку

Проте, при розробці облікової політики необхідно базуватися не тільки на принципах обліку, а й на специфічних принципах облікової політики. Деякі принципи такі як безперервності, відносної незмінюваності та ін. є принципами обліку, а такі, як системності, комплексності, науковості та обґрунтованості, планомірності та динамізму є принципами управління, а не облікової політики.

Отже, враховуючи сучасні вимоги законодавчих і нормативних документів, а також виходячи із практичної потреби підприємств, при формуванні облікової політики необхідно дотримуватись таких принципів:

- законності — обрані підприємством методичні прийоми (способи) та процедури ведення обліку не повинні суперечити чинному законодавству та нормативним документам;

- достовірності — облікова політика має забезпечити достовірність формування показників, що характеризують результати діяльності підприємства;

- раціональності — відбір способів ведення обліку має здійснюватись на підставі зіставлення результативності отриманої інформації та витрат з опрацювання та застосування цих способів у обліковій політиці;

- ефективності — обрані способи ведення обліку повинні спрямовуватись на підвищення інформативності керівництва в процесі ведення фінансово-господарської діяльності;

- адекватності — облікова політика підприємства повинна відповідати особливостям умов його діяльності;

- єдності — облікова політика має бути єдиною для підприємства незалежно від кількості його підрозділів, філій або дочірніх підприємств;

- суттєвості — є одним з критеріїв необхідності розкриття інформації у фінансових звітах та вибраного того чи іншого способу в примітках до них;

- професійного судження — є умовою вибору одного з альтернативних варіантів, передбачених чинним законодавством

або розробки того чи іншого способу облікової політики підприємства.

Сформульовані принципи повинні бути покладені в основу рішень щодо змісту і спрямованості положень облікової політики підприємства.

Таким чином, перераховані принципи повинні забезпечити повноту і своєчасність відображення фактів господарської діяльності; можливість визнання витрат і зобов'язань у більшій мірі, чим доходів і активів; пріоритетність економічного змісту операцій перед формою; тотожність даних аналітичного і синтетичного обліку за звітний період; раціональне ведення обліку стосовно до конкретних умов підприємства.

УДК 657

Прокопенко Ж. В.,

здобувач,

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РОЗМІЩЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ

Враховуючи, що наявність у страхової компанії достатнього обсягу страхових резервів є однією з вагомих гарантій її платоспроможності, важливого значення набуває здійснення ефективної політики щодо розміщення та використання страхових резервів. При цьому інформаційні дані з підсистем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю виступають надійною інформаційною підтримкою прийняття ефективних управлінських рішень. Для забезпечення управлінського персоналу страхової компанії необхідною аналітичною інформацією про розміщення та використання страхових резервів необхідним є врахування при організації та веденні бухгалтерського обліку та здійсненні внутрішнього контролю специфіки таких операцій. Зокрема, розміщення страхових резервів передбачає інвестиційне вкладення грошових засобів, обліковуваних як страхові резерви, в інші види активів, які згідно чинного законодавства можуть використовуватися в якості покриття страхових резервів. Відповідно, бухгалтерський облік операцій з розміщення страхових резервів передбачає ведення бухгалтерського обліку інвестицій з врахуванням